

Echoscopie

— in de gynaecologie

Uw huisarts, specialist of gynaecoloog heeft u doorverwezen voor een echoscopisch onderzoek.

Echoscopie is een techniek waarmee de inwendige organen en structuren door middel van geluidsgolven zichtbaar worden. Door terugkaatsing van uitgezonden geluidsgolven kunnen afbeeldingen worden gemaakt van bijvoorbeeld de baarmoeder, de eierstokken, eiblaasjes en de baby in de baarmoeder. Echoscopie wordt bijvoorbeeld toegepast in de gynaecologie of bij onderzoek naar vruchtbaarheid. Echoscopie betekent letterlijk: kijken met geluid.

Hoe werkt echoscopie nu precies?

Echoscopie gebruikt ultrageluid: geluid dat zó hoog is dat de mens het niet kan horen. Dit geluid wordt uitgezonden door de echokop ('transducer'). Het geluid veroorzaakt trillingen. Deze trillingen worden teruggekaatst door structuren en organen in het lichaam. De teruggekaatste trillingsgolven kunnen zichtbaar worden gemaakt op een scherm. Zo kan de echoscopie de grootte, de vorm en eventueel de werking van een orgaan beoordelen. Echoscopie kan inwendig en uitwendig gebeuren. Bij een inwendige echoscopie brengt men de echokop in de vagina (schede). Een uitwendige echoscopie gebeurt via de buikwand. In de gynaecologie en bij vruchtbaarheidsonderzoek wordt meestal een inwendige echo gemaakt, bij grote afwijkingen een uitwendige echo.

Echoscopie in de gynaecologie

Met een echo kan de echoscopist de grootte van de baarmoeder, de baarmoederholte, de eierstokken en de eileiders beoordelen. Bij onregelmatig bloedverlies bijvoorbeeld is op een echo te zien hoe dik het baarmoederslijmvlies is, of er vleesbomen of poliepen zijn en waar deze zitten. Een echo bij gynaecologische klachten doet de echoscopiste vrijwel altijd

inwendig. Vrouwen die nog nooit geslachtsgemeenschap hebben gehad krijgen geen inwendige echo.

Redenen om een gynaecologische echo te maken, kunnen zijn:

- een kinderwens
- abnormaal bloedverlies, u verliest teveel of te vaak bloed of u verliest bloed na de overgang (dus na 1 jaar na uw laatste menstruatie)
- buikpijn
- controle van een spiraal
- afwijking gevonden bij een uitstrijkje
- afwijking gevonden bij een inwendig onderzoek

Echoscopie bij onderzoek naar vruchtbaarheid

Met een echo kan de echoscopist de rijping van de eicellen beoordelen, de eisprong volgen en de dikte van het baarmoederslijmvlies meten. Zo'n echo heet een vruchtbaarheidsecho.

De arts kan een vruchtbaarheidsecho laten maken om te controleren:

- of de eiblaasjes (follikels) goed groeien
- of er een eisprong plaatsvindt
- hoeveel eiblaasjes er zijn
- of het baarmoederslijmvlies goed is en of het dik genoeg is voor een eventuele innesteling
- wat het beste tijdstip is voor gemeenschap, voor inseminatie of voor het leegzuigen van de eiblaasjes.

Hoe gaat het maken van een echo?

Uitwendige echoscopie

U ligt op de onderzoekbank met de onderbuik bloot. De kleding kunt u aanhouden. De echoscopist brengt gel op uw buik aan en beweegt de echokop ('transducer') over de buik. Een uitwendige echo doet geen pijn. Soms is een volle blaas nodig voor het echo onderzoek. Is er een volle blaas nodig? Dan moet u 1 uur van tevoren 4 glazen water drinken en niet meer naar het toilet gaan.

Inwendige echoscopie

Bij inwendige echo ligt u op een onderzoeksbank en doet u de onderkleding uit. U ligt met uw billen op een kussen of met uw benen in de beensteunen. Over de echokop gaat een condoom met wat gel. De echoscopist brengt een dunne echokop in de vagina. Inwendige echoscopie doet meestal geen pijn tenzij u al klachten heeft.

Bij een inwendige echo moet de blaas leeg zijn. Sommige vrouwen hebben moeite met een inwendige echo. Dat kan te maken hebben met vervelende seksuele ervaringen in het verleden of met een eerder pijnlijk gynaecologisch onderzoek. Wat ook de reden is, bespreek dit van tevoren met degene die het echoscopisch onderzoek doet, zodat u samen naar een oplossing kunt zoeken. Misschien vindt u het onderzoek minder vervelend als u de transducer zelf inbrengt.

Soms is een gewone inwendige echo niet duidelijk genoeg en wordt er door de gynaecoloog een contrastechoscopie GIS echo, SIS echo of FIS echo aangevraagd.

GIS/SIS echo

Een GIS echo (Gel Infusion Sonography) of een SIS echo (echo met fysiologisch zout) wordt gedaan om afwijkingen in de baarmoederholte aan te tonen. Het is een inwendige echo. De

gel of het fysiologisch zout zorgen voor meer contrast. En hierdoor is de afwijking in de baarmoederholte beter te zien.

Voor dit onderzoek moet uw blaas leeg zijn. Tijdens het onderzoek ligt u op de echobank met uw benen in de beensteunen.

De (arts) echoscopist brengt een speculum in. Hierna wordt een dun slangetje (catheter) in de baarmoederhals geplaatst. Via dit slangetje wordt een paar ml gel of fysiologisch zout langzaam in de baarmoederholte gespoten. Het inspuiten kan licht menstruatieachtige krampen veroorzaken. Na het inspuiten wordt het speculum verwijderd en de echo gemaakt. Door de ingebrachte gel of het fysiologisch zout wordt de baarmoederholte gevuld en zijn eventuele afwijkingen in de baarmoederholte goed te zien. Als het onderzoek klaar is kunt u het vocht met wat bloed verliezen. Dit kan geen kwaad. Neemt u dan ook een maandverband mee voor na het onderzoek. Het onderzoek duurt 20 minuten. Hierna kunt u weer naar huis

FIS echo

Een FIS echo (Foam Infusion Sonography of schuimecho) wordt gedaan om te beoordelen of de eileiders doorgankelijk zijn. Het is een inwendige echo. Het schuim zorgt voor meer contrast.

Voor dit onderzoek moet uw blaas leeg zijn. Tijdens het onderzoek ligt u op de echobank met uw benen in de beensteunen.

De (arts) echoscopist brengt een speculum in. Hierna wordt een paar ml schuim langzaam in de baarmoederholte en eileiders gespoten. Het inspuiten kan lichte menstruatieachtige krampen veroorzaken. Na het inspuiten wordt het speculum verwijderd en de echo gemaakt. Met de echo wordt het schuim gevolgd via de baarmoeder en de eileiders tot in de buikholte. Hiermee kan worden vastgesteld of de eileiders doorgankelijk (open) zijn.

Als het onderzoek klaar is kunt u wat schuim met wat bloed verliezen.

Dit kan geen kwaad. Neemt u dan ook een maandverband mee voor na het onderzoek.

Het onderzoek duurt 20 minuten. Hierna kunt u weer naar huis.

Hoe krijgt u de uitslag?

Meestal kunt u het echo-onderzoek zelf op het beeldscherm volgen. Degene die de echo maakt, kan tijdens het onderzoek uitleg bij de beelden geven. Daarnaast geeft de echoscopist de uitslag aan uw gynaecoloog of huisarts door die de bevindingen met u bespreekt.

Veel gestelde vragen

Heeft echoscopie bijwerkingen of risico's?

Tot zover bekend heeft echoscopie geen schadelijke effecten. Zelfs bij bloedverlies kan de inwendige echo geen kwaad. De echo kan geen miskraam veroorzaken. Ter bescherming wordt bij een inwendige echoscopie een latex hoes om de echokop (een soort condoom) gedaan. Als u weet dat u allergisch bent voor latex is het verstandig dit te melden voor het echoscopisch onderzoek plaatsvindt.

Is een echo pijnlijk?

Een uitwendige echo doet geen pijn. U voelt wat druk op de buik.

De inwendige echo wordt door de meeste vrouwen niet als pijnlijk ervaren. Mocht u vervelende seksuele ervaringen hebben, kunt u dit kenbaar maken aan de echoscopiste. Zij zal samen met u naar een oplossing zoeken.

Moet mijn blaas vol zijn?

Als er gekeken gaat worden naar de baarmoeder en eierstokken en u heeft nog nooit gemeenschap gehad, dan komt u met een volle blaas. U kunt dan 1 uur van tevoren 4 glazen water drinken en niet meer naar het toilet gaan. Meestal is juist een lege blaas beter voor de echo.

Ik ben ongesteld, kan de echo dan doorgaan?

Tijdens uw menstruatie kan een inwendige echo gedaan worden.

Mag ik foto's maken of filmopnames maken?

Tijdens het onderzoek mogen er geen filmopnames en foto's gemaakt worden. Wel krijgt u bij een zwangerschapsecho een foto mee.

Mag ik iemand meenemen?

U mag maximaal 2 mensen meenemen naar het onderzoek. Wij raden u af om jonge kinderen mee te nemen.

Wat gebeurt er als iets niet goed lijkt op de echo?

Soms geeft een echo aanleiding tot verder onderzoek. U krijgt dan een verwijzing naar een specialist.

Krijg ik direct de uitslag?

De echoscopiste zal u de uitslag mededelen. Soms is er aanleiding tot verder onderzoek. De huisarts of verloskundige zal u eventueel verder verwijzen naar een specialist.

Is op een echo alles te zien?

Nee, niet alles is direct zichtbaar op een echo. Soms moet er aanvullend onderzoek plaatsvinden zoals bloedonderzoek, een waterecho, een CT-scan of MRI-scan.

Vragen

Echoscopie is een veel gebruikt eenvoudig onderzoek dat aanvullende informatie geeft op het inwendige onderzoek. Bespreek uw eventuele vragen of twijfels omtrent het echoscopisch onderzoek altijd met uw arts of bel bij vragen de poli gynaecologie en verloskunde: (023) 224 0060

Waar zijn we te vinden?

Spaarne Gasthuis Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Spaarne Gasthuis Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

www.spaarnegasthuis.nl

Spaarne Gasthuis Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

Spaarne Gasthuis Heemstede

Händellaan 2A
2102 CW Heemstede

info@spaarnegasthuis.nl